

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 615/2023-62

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej 62a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **LUIZIA DEVELOPMENT a. s.**, Karadžičova 2, Bratislava, IČO 50 599 640, zastúpenej Valko & Volný, s.r.o., Porubského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Michal Volný, LL.M., proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Ek 3434/2022 a jeho uzneseniu sp. zn. 16Ek/3434/2022 z 26. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 16Ek/3434/2022 z 26. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a súčasne porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v predmetnom konaní (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a súčasne aby jej priznal náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom má sťažovateľka procesné postavenie oprávnenej, pričom na základe návrhu na vykonanie exekúcie z 8. decembra 2022 sa proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná“), domáha vymoženia sumy 27 534,28 eur

s príslušenstvom. Podkladom na vykonanie exekúcie je rozhodcovský rozsudok vydaný Stálym rozhodcovským súdom CADRE – Centre for Arbitration and Dispute Resolution in Europe sp. zn. 10/2021-CADRE z 22. septembra 2022 (ďalej aj „exekučný titul“ alebo „rozhodcovský rozsudok“). Podaním z 1. februára 2023 povinná navrhla zastavenie exekúcie z dôvodu, že 19. decembra 2022 podala žalobu o zrušenie exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) spolu s návrhom na odklad jeho vykonateľnosti, pričom konanie je vedené Okresným súdom Bratislava V (aktuálne Mestským súdom Bratislava III, pozn.) pod sp. zn. 29Cr/7/2022.

3. Napadnutým uznesením okresný súd s poukazom na § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) exekučné konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 29Cr/7/2022, keďže v predmetnom konaní sa rieši otázka zásadného charakteru pre vedenie exekučného konania, ktorou je otázka spôsobilosti exekučného titulu.

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v úvodnej časti svojej ústavnej sťažnosti rozsiahlo objasňuje dôvody, pre ktoré je daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie jej ústavnej sťažnosti nasmerovanej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a jeho postupu. Je presvedčená, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu nie je s poukazom na § 202 ods. 3 Exekučného poriadku a názory v komentovanej odbornej literatúre prípustný žiadny opravný prostriedok, a to aj napriek poučeniu okresného súdu o prípustnosti odvolania, ktoré je podľa sťažovateľky zjavne nesprávne. Z dôvodu opatrnosti však sťažovateľka odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu predsa podala. S ohľadom na uvedené tvrdí, že nemá k dispozícii žiaden iný opravný prostriedok proti namietanému uzneseniu, preto jej ústavnú sťažnosť nie je možné hodnotiť ako predčasne podanú.

4.1. Sťažnostnú argumentáciu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktoré sťažovateľka označuje za ústavne neakceptovateľné, možno zhrnúť takto:

a) napadnuté uznesenie je vydané mimo rámca Exekučného poriadku, ktorý inštitút prerušenia konania nepozná s výnimkou § 61h ods. 1 písm. g) a § 61j ods. 6, v ktorých síce Exekučný poriadok hovorí o prerušení exekúcie, ale výlučne v súvislosti s odkazom na zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Namiesto prerušenia konania sa v exekučnom konaní uplatňuje inštitút odkladu exekúcie upravený v § 61h a nasl. Exekučného poriadku. Jediným vysvetlením postupu zákonodarcu pri novelizácii Exekučného poriadku účinnej od 1. apríla 2017, v rámci ktorej bolo vypustené pravidlo o „zákaze“ prerušenia exekučného konania stanoveného v § 36 ods. 5 Exekučného poriadku, je podľa sťažovateľky to, že prerušiť (odložiť) exekučné konanie je možné výlučne z dôvodov obsiahnutých s účinnosťou od 1. apríla 2017 v § 61h Exekučného poriadku. S ohľadom na uvedené okresný súd podľa názoru sťažovateľky nesprávne aplikoval § 164 CSP;

b) prerušením konania okresný súd *de facto* odložil vykonateľnosť exekučného titulu, čím zasiahol do právomoci iného súdu, v tomto prípade Okresného súdu Bratislava V (v súčasnosti Mestského súdu Bratislava III, pozn.), ktorý koná o žalobe povinnej na zrušenie rozhodcovského rozsudku a len tento súd je oprávnený odložiť jeho vykonateľnosť;

c) napadnuté uznesenie je prekvapivým rozhodnutím, keďže prerušenie konania nenavrholo v rámci svojho návrhu na zastavenie exekúcie ani samotná povinná, pričom okresný súd sťažovateľku o svojom zámere prerušiť konanie neupovedomil a neumožnil sa jej k dôvodom prerušenia vyjadriť;

d) namietané rozhodnutie trpí taktiež deficitom spočívajúcim v nedostatočnom odôvodnení, keďže okresný súd sa nezaoberal príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku a zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“). Neposúdil totiž ustanovenia Exekučného poriadku z komplexného pohľadu, najmä sa nezaoberal osobitnou úpravou odkladu exekúcie podľa § 61h a nasl. Exekučného poriadku a rovnako ani zákonom o rozhodcovskom konaní, ktorý v § 40 ods. 3 stanovuje, že súd môže odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku do skončenia konania o zrušení rozhodcovského rozsudku. Okresnému súdu sťažovateľka vytýka, že sa neoboznámil s dôvodmi žaloby, ktorou sa povinná domáha zrušenia exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), hoci tam môžu byť uvádzané irelevantné tvrdenia nespôsobilé ovplyvniť právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. V dôvodoch napadnutého uznesenia absentuje taktiež posúdenie následkov prerušenia konania z pohľadu možných následkov pre sťažovateľku, keďže môže dôjsť k úplnému znemožneniu vymozenia exekučným titulom priznaného nároku.

4.2. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v napadnutom konaní, sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala, že s poukazom na § 61k ods. 2 a § 61l ods. 1 Exekučného poriadku bolo povinnosťou okresného súdu rozhodnúť o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie prednostne. V priamej väzbe na nezákonné prerušenie exekučného konania na základe „*protiústavného*“ uznesenia došlo aj k nečinnosti okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie.

5. Sťažovateľka doplnila svoju ústavnú sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 6. novembra 2023, v ktorom uviedla, že o jej odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 14 CoEk 6/2023 z 19. septembra 2023 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP. Od ústavného súdu preto požaduje, aby v náleze zrušil taktiež aj uvedené uznesenie krajského súdu, pričom na tom nemení nič ani tá skutočnosť, že z dôvodu opatrnosti podá v najbližšej dobe ústavnú sťažnosť aj proti danému rozhodnutiu odvolacieho súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (podľa čl. 36 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením, ktorým okresný súd prerušil exekučné konanie do právoplatného skončenia konania vedeného Okresným súdom Bratislava V pod sp. zn. 29Cr/7/2022.

7. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky vychádzal ústavný súd z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); m. m. III. ÚS 149/04].

8. Zo samotného textu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala súbežne s ústavnou sťažnosťou proti napadnutému uzneseniu okresného súdu aj odvolanie, o ktorom, ako je zrejmé z doplnenia ústavnej sťažnosti zo 6. novembra 2023, už rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 14 CoEk 6/2023 z 19. septembra 2023 tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil ako vecne správne. Pre ústavný súd tak bolo v posudzovanej veci podstatné, že v popísanom prípade bol krajský súd nepochybne tým orgánom právnej ochrany základných práv a slobôd, ktorý bol oprávnený posúdiť (a aj posudzoval) námietky sťažovateľky týkajúce sa tvrdeného zásahu do jej práv okresným súdom, a to na základe uplatneného riadneho opravného prostriedku (odvolania). Nič na tom nemení ani spochybňovanie prípustnosti odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo strany sťažovateľky.

9. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľky mu bola predložená predčasne. Nie je totiž prípustné, aby bolo to isté rozhodnutie (tu napadnuté uznesenie okresného súdu) paralelne predmetom prieskumu krajského súdu na základe odvolania podaného sťažovateľkou a ústavného súdu – k takému prieskumu môže dôjsť len v postupnosti generovanej subsidiaritou právomoci ústavného súdu. Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (III. ÚS 35/2019, III. ÚS 480/2017).

10. V prerokovanej veci tak nebola daná právomoc ústavného súdu podrobiť ústavnému prieskumu napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže sťažovateľka všetky podstatné námietky (totožné s tými, ktoré uplatňuje v ústavnej sťažnosti) uplatnila v odvolacom konaní.

11. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

12. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a podľa čl. 38 ods. 2 listiny) a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa 6 ods. 1 dohovoru, z dôvodov ústavnej

sťažnosti je zrejme, že porušenie označených práv sťažovateľka identifikuje v postupe okresného súdu, ktorý v priamej väzbe s „nezákonným“ prerušením exekučného konania dosiaľ nerozhodol o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie.

13. Z ústavnej sťažnosti pritom nie je zrejme, aký negatívny materiálny dopad na osobu sťažovateľky mala tvrdená nečinnosť okresného súdu. Sťažovateľka totiž v ústavnej sťažnosti bližšie svoju argumentáciu v tomto smere nerozvíja, ale len stroho tvrdí, že povinnosťou okresného súdu bolo rozhodnúť o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie prednostne v zmysle § 611 ods. 1 Exekučného poriadku. Keďže ústavný súd s ohľadom na už uvedené dôvody nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti a ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu o prerušení exekučného konania, nemohol sa zaoberať ani otázkou, či je realizáciu tohto úkonu okresného súdu podľa § 164 CSP potrebné považovať za zbytočný priesťah porušujúci základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Na tomto základe ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

15. V závere ústavný súd už len dodáva, že na doplnenie ústavnej sťažnosti zo 6. novembra 2023, v ktorom sťažovateľka žiada ústavný súd o zrušenie aj uznesenia krajského súdu z 19. septembra 2023, neprihliadol z dôvodu, že ide rozšírenie ústavnej sťažnosti, ktoré nie je prípustné. Nešlo totiž o prijateľné doplnenie dôvodov ústavnej sťažnosti na podporu už uplatnenej argumentácie, resp. sťažovateľkou už definovaného návrhu na rozhodnutie, ale o nový petit, ktorý nebolo možné v aktuálnom konaní akceptovať. Navyše, sťažovateľka v doplnení svojej ústavnej sťažnosti avizovala podanie novej ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu z 19. septembra 2023, pričom, ako ústavný súd zistil, sťažovateľka tak učinila 22. novembra 2023 a konanie je vedené pod sp. zn. Rvp 2904/2023.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu